EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KAYITTAN DÜŞÜRÜLME KARARI

Başvuru No. 67732/12

Erdinç YILDIZ / TÜRKİYE

14 Ocak 2020 tarihinde,
Başkan
Egidijus Kūris,
Hâkimler
Ivana Jelić,
Darian Pavli
ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("İkinci Bölüm"), Daire olarak toplanarak, 31 Ağustos 2012 tarihinde yukarıda belirtilen başvuruyu ve 12 Eylül 2019 tarihli başvurunun kayıttan düşürülmesi için Mahkemeyi davet eden davalı Hükümet tarafından sunulan deklarasyonu ve bu deklarasyona başvuran tarafından cevabını dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE USUL

Başvuran Erdinç Yıldız, Türk vatandaşı olup, 1975 doğumludur ve Kocaeli'de ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna bağlı olan Avukat K.Y. Saraçoğlu tarafından temsil edilmiştir.

Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

Ergenekon ve *Balyoz* (*Ergenekon* davası hakkında daha ayrıntılı bilgiler için bk. *Tekin /Türkiye* (kk.), No. 3501/09, §§ 3-17, 18 Kasım 2014 ve *Balyoz davası için, bk. Çakmak/Türkiye* (kk.), No. 58223/10, 19 Şubat 2013) adı altında bilinen ceza davaları hakkında birçok belgeye el konulan Gölcük Donanma Komutanlığında, 6 Aralık 2010 tarihinde bir arama gerçekleştirilmiştir.

İddia edilen bir terör örgütüne üye olmakla suçlanan başvuran, 12 Ocak 2011 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi Nöbetçi Hâkimi tarafından tutuklanmıştır.

İstanbul Cumhuriyet Savcısı, 17 Mayıs 2011 tarihli bir iddianameyle, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde, başvuranın da aralarında bulunduğu on kişi hakkında ceza davası açmıştır. İstanbul Cumhuriyet Savcısı, başvuranı *Ergenekon* örgütüne yardım etmekle özellikle olayın meydana geldiği tarihte, Gölcük Donanma Komutanlığı Güvenlik ve İstihbarat Şube Müdürlüğünde Astsubay olan ilgiliyi, *Ergenekon* soruşturması çerçevesinde, dijital belgelerin bulunduğu odaya girmekle suçlamıştır.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, olaylara ilişkin davalar ile ileri sürülen hukuki konular arasındaki bağlantıları dikkate aldığında, 9 Nisan 2012 tarihinde, başvuranın ve Poyrazköy davasının (terör eylemleri için *Ergenekon*'a sunulduğu iddia edilen paramiliter (yarı-askeri) eylem hücresine karşı

dava) birleştirilmesine ve ayrıca tek ve aynı kararda birlikte incelenmesine karar vermiştir.

Ağır Ceza Mahkemesi, 3 Ağustos 2012 tarihli kararla, başvuranın serbest bırakılmasına karar vermiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 21 Eylül 2012 tarihinde, başvuranın beraatına karar vermiştir. Yargıtay, 9 Ekim 2013 tarihli kararla, bu kararı onamıştır.

Başvuran, Sözleşme'nin 6. ve 13. maddelerini ileri sürerek, hakkındaki suçlamaların dayandığı delil unsurlarının içeriğini incelemek için soruşturma dosyasına erişim eksikliği nedeniyle, tutukluluk halinin yasallığına etkin bir şekilde itiraz edememekten şikâyet etmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Başvuran, Sözleşme'in 6. ve 13. maddelerini ileri sürerek, tutukluluk haline itiraz etmek için iç hukukta etkin bir başvuru yolundan yararlanamamaktan şikâyet etmektedir.

Mahkeme, tutukluluk konusunda Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasındaki hükümler *ex specialis* (özel hüküm) olarak değerlendirilmelidir (bk. diğerleri arasında *Kırkazak/Türkiye*, No. 20265/02, § 35, 12 Aralık 2006). Mahkeme dolayısıyla bu şikâyetin, Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası açısından incelenmesinin uygun olduğu kanısındadır.

Dostane çözüm amacıyla yapılan girişimlerin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından, Hükümet, 12 Eylül 2019 tarihli bir yazıyla, Mahkemeyi, söz konusu başvuruda ileri sürülen sorunun çözülmesi amacıyla tek taraflı bir deklarasyon metni sunmayı öngördüğü konusunda bilgilendirmiştir. Hükümet ayrıca, Mahkemeyi, Sözleşme'nin 37. maddesi uyarınca, başvuruyu kayıttan düşürmeye davet etmiştir.

Deklarasyon metni şu şekildedir:

> "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, mevcut davada, Sözleşme'nin 5 § 4 maddesi kapsamında başvuranın haklarının ihlal edildiğini kabul etmektedir.
>
> Hükümet, ayrıca, 11 Nisan 2013 tarihli 6459 sayılı Kanun'un 20. maddesinin, savcının mütalaasının şüphelilere tebliğ edilmemesine ilişkin sistematik sorunları düzelttiğini hatırlatmaktadır.
>
> Bununla beraber, Hükümet, değişiklikle birlikte, savcının mütalaasının şüpheliye, davalıya veya yasal temsilciye tebliğ edileceğini vurgulamaktadır.
>
> Dolayısıyla, AİHM önünde derdest olan, yukarıda anılan davanın çözüme kavuşturulması amacıyla Hükümet, başvuran Erdinç Yıldız'a, yansıtılabilecek tüm vergiler hariç olmak üzere, tüm maddi ve manevi zararları ve masraf ve giderler karşılığında 450 avro (dört yüz elli avro) ödemeyi teklif etmektedir.
>
> Bu meblağ, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilecek ve Mahkeme tarafından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 37 § 1 maddesi uyarınca kabul edilen kararın tebliğini müteakip üç ay içerisinde ödenecektir. Söz konusu meblağın belirtilen üç ay içerisinde ödenmemesi durumunda, Hükümet, bahsi geçen sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödeme gününe kadar geçen sürede, yukarıda bahsedilen miktara, Avrupa Merkez Bankasının söz konusu dönem için geçerli olan marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oran üzerinden basit faiz ödemeyi taahhüt etmektedir. Bu ödeme, davanın nihai çözüme kavuşturulması anlamına gelecektir. "

Başvuran taraf, 10 Ekim 2019 tarihli yazıyla, tek taraflı deklarasyon metninde önerilen şartlardan memnun olmadığını belirtmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin 37. maddesi uyarınca, yargı sürecinin her aşamasında dava koşullarının bu maddenin 1. fıkrasının (a), (b) veya (c) bentlerinde yer alan durumlardan biri ile sonuçlanması durumunda davanın kayıttan düşürülmesine karar verebileceğini hatırlatmaktadır. Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi, davanın kayıttan düşürülmesine şu durumda imkân vermektedir:

> '' (...) Mahkeme'nin saptadığı herhangi bir başka nedenden ötürü, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmezse.''

Mahkeme ayrıca, başvuran, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini talep etse bile, davalı Hükümetin tek taraflı deklarasyonuna dayalı olarak 37. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi gereğince, bazı koşullarda, davanın kayıttan düşürülebileceğini hatırlatmaktadır.

Mahkeme bu amaçla, deklarasyon metnini, özellikle *Tahsin Acar* kararında (*Tahsin Acar/Türkiye* (öncelikli sorun) [BD], No. 26307/95, §§ 75-77, AİHM 2003-VI, *WAZA Sp. z o.o./Polonya* (kabul edilebilirlik hakkında karar) No. 11602/02, 26 Haziran 2007 ve *Sulwińska/Polonya* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 28953/03, 18 Eylül 2007)) ortaya konulan içtihadında yer alan ilkeler ışığında

halkında karar), No. 20636/03, 13 Eylül 2007)) ortaya konulan içtihadında yer alan ilkeler ışığında incelemiştir.

Mahkeme, Türkiye'ye karşı yürütülenler dâhil olmak üzere, bir dizi davada, tutukluluk haline itiraz etmek için etkin bir başvuru yolunun bulunmadığına ilişkin şikâyetlerle ilgili olarak uygulamasını değerlendirmiştir (bk. örneğin *Cahit Demirel /Türkiye*, No. 18623/03, §§ 29-34, 7 Temmuz 2009 ve *Altınok/Türkiye*, No. 31610/08, §§ 34-61, 29 Kasım 2011).

Mahkeme, Hükümetin deklarasyonunda yer alan imtiyazların niteliğini ve tazminat olarak önerilen meblağı -ki bu meblağ benzer davalarda ödenen meblağlara uygundur– göz önünde bulundurarak, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden bulunmadığı kanaatine varmaktadır (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi).

Ayrıca yukarıda belirtilen değerlendirmeler ışığında ve bu yönde açık ve çok sayıda içtihadın bulunduğu göz önünde alındığında, Mahkeme, Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygının, başvurunun bu kısmının incelenmesini gerekli kılmadığı kanaatindedir (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrası *son cümlesi* (*in fine*)).

Mahkeme son olarak, Hükümet'in tek taraflı deklarasyonundaki taahhütleri yerine getirmemesi halinde Sözleşme'nin 37. maddesinin 2. fıkrası uyarınca başvurunun yeniden kayıt altına alınabileceğinin altını çizmektedir (*Josipović/Sırbistan*, (kabul edilebilirlik hakkında karar) No.18369/07, 4 Mart 2008).

Bu nedenle, davanın kayıttan düşürülmesi uygundur.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy Birliğiyle,

Davalı Hükümetin deklarasyonunda, Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası ile ilgili açıklamaları ve verilen taahhütlere riayet edilmesini sağlamak için öngörülen özel koşulları dikkate almaya;

Başvurunun Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi uyarınca kayıttan düşürülmesine *karar vermiştir.*

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 6 Şubat 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Egidijus Kūris
Başkan